

Unitat 0 · Sistemes Operatius (SO)

Presentació del curs & Introducció a la temàtica

Jordi Mateo jordi.mateo@udl.cat

Escola Politècnica Superior (EPS) <https://www.eps.udl.cat/> · Departament d'Enginyeria Informàtica i Disseny Digital <https://deidd.udl.cat/>

Currículum

- Enginyer i Doctor en Informàtica per la UdL.

Currículum

- Enginyer i Doctor en Informàtica per la UdL.

Docència

- Professor **lector** a la UdL des de 2019.
- Sistemes Operatius (*GTIDIC, GEI*).
- Administració de Sistemes (*GTIDIC, GEI*).
- Desenvolupament d'Aplicacions per a dispositius mòvils (*GTIDIC*).
- Cloud Computing (*Master in Health Data Science*)
- High Performance Computing (*Màster en Enginyeria Informàtica*)

Currículum

- Enginyer i Doctor en Informàtica per la UdL.

Docència

- Professor **lector** a la UdL des de 2019.
- Sistemes Operatius (*GTIDIC, GEI*).
- Administració de Sistemes (*GTIDIC, GEI*).
- Desenvolupament d'Aplicacions per a dispositius mòvils (*GTIDIC*).
- Cloud Computing (*Master in Health Data Science*)
- High Performance Computing (*Màster en Enginyeria Informàtica*)

Recerca

- Membre del grup de recerca **Grup de computació distribuïda** des de 2012 (Universitat de Lleida).
- Membre del grup de recerca **Essence: Data Engineering & Distributed Computing Systems** des de 2022 (Universitat de Glasgow).
- Computació distribuïda: *Cloud, Edge i Fog Computing*.
- Camps d'aplicació: *Salut electrònica i Energia*.

Introducció al curs

Benvinguts a Sistemes Operatius

```
char text[] = "Aquesta NO és una assignatura\n\ncentrada en la programació\n\nerò programarem MOLT!\n";  
ssize_t bytes = write(1, text, sizeof(text) - 1);
```

```
text="Aquesta assignatura NO és un MONÒLEG."  
echo $text
```

Vull sessions interactives, participatives,... pregunteu,
interrompeu-me...

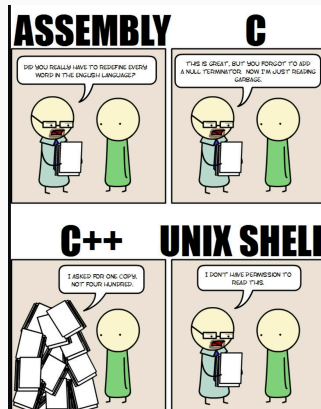

Figura 1: Comparativa de llenguatges

- Determinar les característiques funcionals i el disseny dels elements que conformen un **Sistema Operatiu**.

Objectius (Globals)

- Determinar les característiques funcionals i el disseny dels elements que conformen un **Sistema Operatiu**.
- Analitzar la importància de cadascun dels mòduls que integren un **Sistema Operatiu**.

- Determinar les característiques funcionals i el disseny dels elements que conformen un **Sistema Operatiu**.
- Analitzar la importància de cadascun dels mòduls que integren un **Sistema Operatiu**.
- Identificar els diferents serveis que proporciona el **Sistema Operatiu** en l'àmbit d'usuaris i d'aplicacions.

- Determinar les característiques funcionals i el disseny dels elements que conformen un **Sistema Operatiu**.
- Analitzar la importància de cadascun dels mòduls que integren un **Sistema Operatiu**.
- Identificar els diferents serveis que proporciona el **Sistema Operatiu** en l'àmbit d'usuaris i d'aplicacions.
- Utilitzar de forma eficient els serveis proporcionats pel **Sistema Operatiu** per al disseny i desenvolupament d'aplicacions informàtiques.

- Determinar les característiques funcionals i el disseny dels elements que conformen un **Sistema Operatiu**.
- Analitzar la importància de cadascun dels mòduls que integren un **Sistema Operatiu**.
- Identificar els diferents serveis que proporciona el **Sistema Operatiu** en l'àmbit d'usuaris i d'aplicacions.
- Utilitzar de forma eficient els serveis proporcionats pel **Sistema Operatiu** per al disseny i desenvolupament d'aplicacions informàtiques.
- Analitzar críticament les característiques i el funcionament de les polítiques que integren un **Sistema Operatiu**.

- Determinar les característiques funcionals i el disseny dels elements que conformen un **Sistema Operatiu**.
- Analitzar la importància de cadascun dels mòduls que integren un **Sistema Operatiu**.
- Identificar els diferents serveis que proporciona el **Sistema Operatiu** en l'àmbit d'usuaris i d'aplicacions.
- Utilitzar de forma eficient els serveis proporcionats pel **Sistema Operatiu** per al disseny i desenvolupament d'aplicacions informàtiques.
- Analitzar críticament les característiques i el funcionament de les polítiques que integren un **Sistema Operatiu**.
- Comparar de forma crítica els diferents mecanismes de gestió de la memòria.

Objectius (Específics)

- Conèixer els sistemes operatius Unix/Linux (en concret **Debian**).

Objectius (Específics)

- Conèixer els sistemes operatius Unix/Linux (en concret **Debian**).
- Experimentar la programació en l'àmbit de sistema.

Objectius (Específics)

- Conèixer els sistemes operatius Unix/Linux (en concret **Debian**).
- Experimentar la programació en l'àmbit de sistema.
- Interioritza les bases de programació C per millora les vostres habilitats en altres llenguatges.

- Introducció als Sistemes Operatius.

- Introducció als Sistemes Operatius.
- Estructura dels Sistemes Operatius.

- Introducció als Sistemes Operatius.
- Estructura dels Sistemes Operatius.
- Gestió i comunicació de processos i threads.

- Introducció als Sistemes Operatius.
- Estructura dels Sistemes Operatius.
- Gestió i comunicació de processos i threads.
- Sincronització i Planificador de tasques.

- Introducció als Sistemes Operatius.
- Estructura dels Sistemes Operatius.
- Gestió i comunicació de processos i threads.
- Sincronització i Planificador de tasques.
- Interbloqueig.

- Introducció als Sistemes Operatius.
- Estructura dels Sistemes Operatius.
- Gestió i comunicació de processos i threads.
- Sincronització i Planificador de tasques.
- Interbloqueig.
- Gestió de Memòria.

- Introducció als Sistemes Operatius.
- Estructura dels Sistemes Operatius.
- Gestió i comunicació de processos i threads.
- Sincronització i Planificador de tasques.
- Interbloqueig.
- Gestió de Memòria.
- Scripting.

- Introducció als Sistemes Operatius.
- Estructura dels Sistemes Operatius.
- Gestió i comunicació de processos i threads.
- Sincronització i Planificador de tasques.
- Interbloqueig.
- Gestió de Memòria.
- Scripting.

Propòsit

Els estudiants aprendreu a desenvolupar programari a nivell de sistema en el llenguatge de programació C comprenent al mateix temps com funcionen els **Sistemes Operatius** basats en **Unix**.

Basada en ⇒ Aprenentatge **SIGNIFICATIU**, **GUIAT** i **ACTIU**.

Basada en ⇒ Aprenentatge **SIGNIFICATIU**, **GUIAT** i **ACTIU**.

- **Sessions teòriques:** S'introdueixen continguts teòrics de l'assignatura i als estudiants, i també s'hi discuteixen les implicacions pràctiques.
  - Diapositives (pdf i html).
  - Vídeos (youtube).

Basada en ➡ Aprenentatge **SIGNIFICATIU**, **GUIAT** i **ACTIU**.

- **Sessions teòriques:** S'introdueixen continguts teòrics de l'assignatura i als estudiants, i també s'hi discuteixen les implicacions pràctiques.
  - Diapositives (pdf i html).
  - Vídeos (youtube).
- **Sessions pràctiques:** sessions autoguiades de laboratori, sessions de *live coding* o resolució de problemes.

Basada en ⇒ Aprenentatge **SIGNIFICATIU**, **GUIAT** i **ACTIU**.

- **Sessions teòriques:** S'introdueixen continguts teòrics de l'assignatura i als estudiants, i també s'hi discuteixen les implicacions pràctiques.
  - Diapositives (pdf i html).
  - Vídeos (youtube).
- **Sessions pràctiques:** sessions autoguiades de laboratori, sessions de *live coding* o resolució de problemes.
- **Treball autònom:** els estudiants han d'aplicar els coneixements adquirits a les sessions teòriques i pràctiques per acabar els problemes, laboratoris i projectes proposats. A més, han de realitzar les lectures dels apunts i consultar la bibliografia recomanada.

Basada en ⇒ Aprenentatge **SIGNIFICATIU**, **GUIAT** i **ACTIU**.

- **Sessions teòriques:** S'introdueixen continguts teòrics de l'assignatura i als estudiants, i també s'hi discuteixen les implicacions pràctiques.
  - Diapositives (pdf i html).
  - Vídeos (youtube).
- **Sessions pràctiques:** sessions autoguiades de laboratori, sessions de *live coding* o resolució de problemes.
- **Treball autònom:** els estudiants han d'aplicar els coneixements adquirits a les sessions teòriques i pràctiques per acabar els problemes, laboratoris i projectes proposats. A més, han de realitzar les lectures dels apunts i consultar la bibliografia recomanada.

Les sessions teòriques i pràctiques estan combinades en les sessions de 3h de durada.

Críteris d'Avaluació

Acr.	Activitat d'avaluació	Pes	Nota mínima	En grup	Recuperable
E1	Primer Parcial	42,5%	NO	NO	SI
E2	Segon Parcial	42,5%	NO	NO	SI
P	Projecte	10%	NO	$SI \leq 2$	NO
P1	Projecte 1	5%	NO	$SI \leq 2$	NO
P2	Projecte 2	5%	NO	$SI \leq 2$	NO
Part	Seguiment i Participació	5%	NO	NO	NO

Críteris d'Avaluació

Acr.	Activitat d'avaluació	Pes	Nota mínima	En grup	Recuperable
E1	Primer Parcial	42,5%	NO	NO	SI
E2	Segon Parcial	42,5%	NO	NO	SI
P	Projecte	10%	NO	$SI \leq 2$	NO
P1	Projecte 1	5%	NO	$SI \leq 2$	NO
P2	Projecte 2	5%	NO	$SI \leq 2$	NO
Part	Seguiment i Participació	5%	NO	NO	NO

Extra

1. Manteniment de notes setmanals (*fins a 10%*).
2. Correcció, detecció i millora dels materials (*fins a 10%*).

Extra: Manteniment de Notes Setmanals

- **Objectiu:** Fomentar la reflexió i l'autoavaluació dels continguts treballats a classe.
- **Metodologia:** Cada setmana, els estudiants han de fer un commit al seu repositori d'apunts amb les notes de les sessions de teoria i pràctiques.
- **Avaluació:** Es valorarà la qualitat de les notes, la seva coherència i la seva relació amb els continguts treballats, així com les reflexions i opinions personals incloses.

- **Objectiu:** Fomentar la reflexió i l'autoavaluació dels continguts treballats a classe.
- **Metodologia:** Cada setmana, els estudiants han de fer un commit al seu repositori d'apunts amb les notes de les sessions de teoria i pràctiques.
- **Avaluació:** Es valorarà la qualitat de les notes, la seva coherència i la seva relació amb els continguts treballats, així com les reflexions i opinions personals incloses.

Exemple de Notes

```
## Setmana X

# Resum teòric

# Exemples pràctics

# Dubtes i preguntes

# Reflexions personals
```

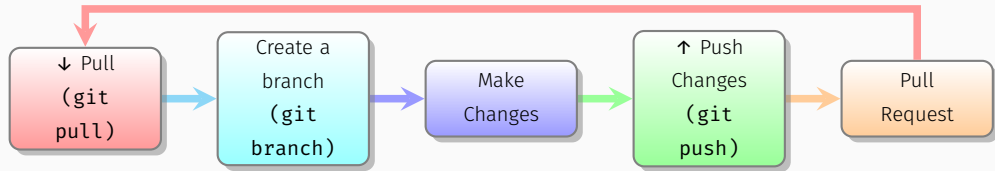

Extra: Correcció, Detecció i Millora dels Materials

Els materials de l'assignatura segueixen la metodologia de *Open Source*. Això vol dir que qualsevol estudiant pot detectar errors, millorar els materials o afegir continguts nous. Per tant, cada estudiant pot fer *fork* del repositori de l'assignatura i fer *pull request* amb les seves correccions i millores.

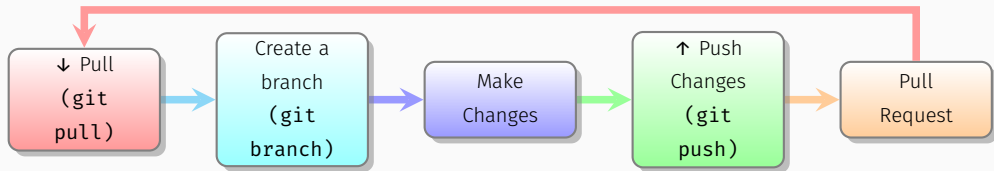
Extra: Correcció, Detecció i Millora dels Materials

Els materials de l'assignatura segueixen la metodologia de *Open Source*. Això vol dir que qualsevol estudiant pot detectar errors, millorar els materials o afegir continguts nous. Per tant, cada estudiant pot fer *fork* del repositori de l'assignatura i fer *pull request* amb les seves correccions i millores.

Extra: Correcció, Detecció i Millora dels Materials

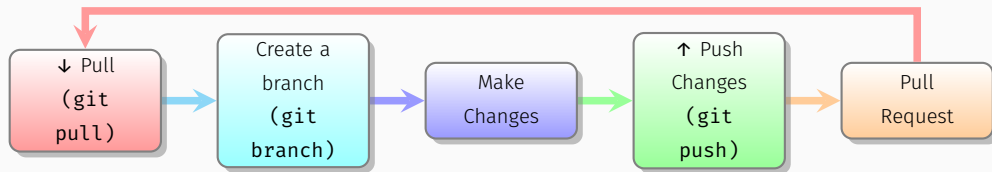
Els materials de l'assignatura segueixen la metodologia de *Open Source*. Això vol dir que qualsevol estudiant pot detectar errors, millorar els materials o afegir continguts nous. Per tant, cada estudiant pot fer *fork* del repositori de l'assignatura i fer *pull request* amb les seves correccions i millores.

- **Branca Main:** Reservada per estar sincronitzada amb els materials oficials.
- **Branques de treball:** Cada estudiant pot crear una branca per fer canvis i millorar els materials.

Extra: Correcció, Detecció i Millora dels Materials

Els materials de l'assignatura segueixen la metodologia de *Open Source*. Això vol dir que qualsevol estudiant pot detectar errors, millorar els materials o afegir continguts nous. Per tant, cada estudiant pot fer *fork* del repositori de l'assignatura i fer *pull request* amb les seves correccions i millores.

- **Branca Main:** Reservada per estar sincronitzada amb els materials oficials.
- **Branques de treball:** Cada estudiant pot crear una branca per fer canvis i millorar els materials.

S'avaluarà la quantitat i qualitat de les correccions, deteccions i millores realitzades en els materials de l'assignatura.

- L'assistència a les sessions de teoria i pràctiques és obligatòria però altament *recomanable*.

- L'assistència a les sessions de teoria i pràctiques és obligatòria però altament *recomanable*.
- **Seguiment i Participació:** Es valorarà la participació activa a les sessions de teoria i pràctiques, així com la realització i entrega dels exercicis i problemes proposats.

- L'assistència a les sessions de teoria i pràctiques és **obligatòria** però altament *recomanable*.
- **Seguiment i Participació:** Es valorarà la participació activa a les sessions de teoria i pràctiques, així com la realització i entrega dels exercicis i problemes proposats.
- Els projectes pràctics no són obligatoris, i es poden realitzar en grup de fins a 3 persones.

- L'assistència a les sessions de teoria i pràctiques és **obligatòria** però altament *recomanable*.
- **Seguiment i Participació:** Es valorarà la participació activa a les sessions de teoria i pràctiques, així com la realització i entrega dels exercicis i problemes proposats.
- Els projectes pràctics no són obligatoris, i es poden realitzar en grup de fins a 3 persones.
- Es demana que els estudiants arribin puntuals a les sessions. L'entrada tardana pot interrompre la dinàmica de la classe i el treball dels companys.

- Cada estudiant és responsable de la seva pròpia feina i de com gestiona el seu temps. L'assistència a classe no és obligatòria, però és altament recomanable per garantir el seguiment adequat de l'assignatura.

- Cada estudiant és responsable de la seva pròpia feina i de com gestiona el seu temps. L'assistència a classe no és obligatòria, però és altament recomanable per garantir el seguiment adequat de l'assignatura.
- Durant les sessions de laboratori, es fomenta el treball en grup, sempre de manera ordenada i respectuosa envers els companys.

- Cada estudiant és responsable de la seva pròpia feina i de com gestiona el seu temps. L'assistència a classe no és obligatòria, però és altament recomanable per garantir el seguiment adequat de l'assignatura.
- Durant les sessions de laboratori, es fomenta el treball en grup, sempre de manera ordenada i respectuosa envers els companys.
- Cada alumne ha de presentar evidències pròpies del treball realitzat, encara que es col·labori en grup.

- Els exàmens són escrits i no està permès l'ús d'ordinadors. Es permetrà una fulla manuscrita mida A4 amb apunts, notes, etc.

- Els exàmens són escrits i no està permès l'ús d'ordinadors. Es permetrà una fulla manuscrita mida A4 amb apunts, notes, etc.
- Els parcials avaluaran els coneixements teòrics i pràctics de l'assignatura.

- Els exàmens són escrits i no està permès l'ús d'ordinadors. Es permetrà una fulla manuscrita mida A4 amb apunts, notes, etc.
- Els parcials avaluaran els coneixements teòrics i pràctics de l'assignatura.
- L'ús d'eines d'intel·ligència artificial està permès durant el curs, sempre que no es limiti a un simple copiar i enganxar. Heu de justificar les vostres respostes amb reflexions i opinions personals.

- Ordinador portàtil amb connexió a Internet.
  - Es recomana portar el vostre propi ordinador per cursar l'assignatura.
  - Si no disposeu d'ordinador, podreu utilitzar els ordinadors de la classe durant les sessions de laboratori.

- Ordinador portàtil amb connexió a Internet.
  - Es recomana portar el vostre propi ordinador per cursar l'assignatura.
  - Si no disposeu d'ordinador, podreu utilitzar els ordinadors de la classe durant les sessions de laboratori.
- Distribucions Linux (Debian)
  - És obligatori utilitzar la distribució Debian per a les pràctiques de laboratori.

- Ordinador portàtil amb connexió a Internet.
  - Es recomana portar el vostre propi ordinador per cursar l'assignatura.
  - Si no disposeu d'ordinador, podreu utilitzar els ordinadors de la classe durant les sessions de laboratori.
- Distribucions Linux (Debian)
  - És obligatori utilitzar la distribució Debian per a les pràctiques de laboratori.
- Software de virtualització (VMWare)
  - Es recomana utilitzar VMWare, però podeu optar per altres opcions de virtualització. Heu de ser capaços d'adaptar el material al vostre programari de virtualització.

Llenguatges de programació i compiladors

- C
- GCC

Llenguatges de programació i compiladors

- C
- GCC

Eines de control de versions

- Git
- Github

Llenguatges de programació i compiladors

- C
- GCC

Eines de control de versions

- Git
- Github

IDE

- Visual Studio (Recomanat)
- Vi, Vim, NeoVim, Emacs, CLion, Eclipse ...

- Apunts de l'assignatura i materials complementaris proporcionats pel professor al campus virtual.

- Apunts de l'assignatura i materials complementaris proporcionats pel professor al campus virtual.
- Laboratoris i activitats pràctiques disponibles al repositori de l'assignatura.

- Apunts de l'assignatura i materials complementaris proporcionats pel professor al campus virtual.
- Laboratoris i activitats pràctiques disponibles al repositori de l'assignatura.
- Documentació oficial de les eines i tecnologies utilitzades.

- Apunts de l'assignatura i materials complementaris proporcionats pel professor al campus virtual.
- Laboratoris i activitats pràctiques disponibles al repositori de l'assignatura.
- Documentació oficial de les eines i tecnologies utilitzades.
- Fòrums tècnics a la xarxa com *Stack Overflow*, *Reddit*, etc.

- Apunts de l'assignatura i materials complementaris proporcionats pel professor al campus virtual.
- Laboratoris i activitats pràctiques disponibles al repositori de l'assignatura.
- Documentació oficial de les eines i tecnologies utilitzades.
- Fòrums tècnics a la xarxa com *Stack Overflow*, *Reddit*, etc.
- Llibres de referència en Sistemes Operatius:
  - Operating System Concepts; Abraham Silberschatz
  - Modern Operating Systems; Andrew S. Tanenbaum

- DRY (Do not repeat yourself).

- DRY (Do not repeat yourself).
- Codi fàcil de reutilitzar.

- DRY (Do not repeat yourself).
- Codi fàcil de reutilitzar.
- Testeja aviat, testeja sovint, testeja de forma automàtica.

- DRY (Do not repeat yourself).
- Codi fàcil de reutilitzar.
- Testeja aviat, testeja sovint, testeja de forma automàtica.
- No assumeixis res, prova-ho.

- DRY (Do not repeat yourself).
- Codi fàcil de reutilitzar.
- Testeja aviat, testeja sovint, testeja de forma automàtica.
- No assumeixis res, prova-ho.
- Utilitza assertions per prevenir l'impossible.

- DRY (Do not repeat yourself).
- Codi fàcil de reutilitzar.
- Testeja aviat, testeja sovint, testeja de forma automàtica.
- No assumeixis res, prova-ho.
- Utilitza assertions per prevenir l'impossible.
- Utilitza excepcions per problemes excepcionals.

- DRY (Do not repeat yourself).
- Codi fàcil de reutilitzar.
- Testeja aviat, testeja sovint, testeja de forma automàtica.
- No assumeixis res, prova-ho.
- Utilitza assertions per prevenir l'impossible.
- Utilitza excepcions per problemes excepcionals.
- Estima l'ordre de complexitat dels teus algorismes.

- DRY (Do not repeat yourself).
- Codi fàcil de reutilitzar.
- Testeja aviat, testeja sovint, testeja de forma automàtica.
- No assumeixis res, prova-ho.
- Utilitza assertions per prevenir l'impossible.
- Utilitza excepcions per problemes excepcionals.
- Estima l'ordre de complexitat dels teus algorismes.
- Utilitza patrons de disseny.

- DRY (Do not repeat yourself).
- Codi fàcil de reutilitzar.
- Testeja aviat, testeja sovint, testeja de forma automàtica.
- No assumeixis res, prova-ho.
- Utilitza assertions per prevenir l'impossible.
- Utilitza excepcions per problemes excepcionals.
- Estima l'ordre de complexitat dels teus algorismes.
- Utilitza patrons de disseny.
- Utilitza eines de control de versions.

Bibliografia recomanada (per la vida... no pel curs)

The Pragmatic Programmer, Andrew Hunt David Thomas

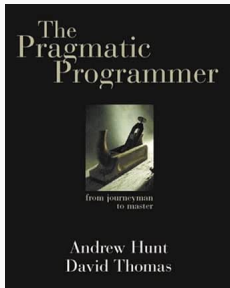

Figura 2: The Pragmatic Programmer

Clean Code, (A Handbook of Agile Software Craftsmanship), Robert C. Martin

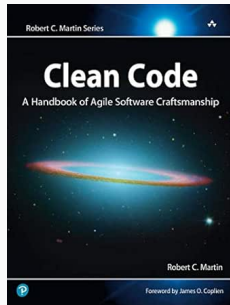

Figura 3: Clean Code

Introducció a la temàtica

Què tenen en comú?

- Cotxe

Figura 4: Diagrama sobre els dispositius actuals.

Què tenen en comú?

- Cotxe
- Rellotge

Figura 4: Diagrama sobre els dispositius actuals.

Què tenen en comú?

- Cotxe
- Rellotge
- Portàtil

Figura 4: Diagrama sobre els dispositius actuals.

Què tenen en comú?

- Cotxe
- Rellotge
- Portàtil
- PC

Figura 4: Diagrama sobre els dispositius actuals.

Què tenen en comú?

- Cotxe
- Rellotge
- Portàtil
- PC
- Tablet

Figura 4: Diagrama sobre els dispositius actuals.

Què tenen en comú?

- Cotxe
- Rellotge
- Portàtil
- PC
- Tablet
- Rentadora

Figura 4: Diagrama sobre els dispositius actuals.

Què tenen en comú?

- Cotxe
- Rellotge
- Portàtil
- PC
- Tablet
- Rentadora
- Nevera

Figura 4: Diagrama sobre els dispositius actuals.

Què tenen en comú?

- Cotxe
- Rellotge
- Portàtil
- PC
- Tablet
- Rentadora
- Nevera
- Televisió

Figura 4: Diagrama sobre els dispositius actuals.

Què tenen en comú?

- Cotxe
- Rellotge
- Portàtil
- PC
- Tablet
- Rentadora
- Nevera
- Televisió
- ...

Figura 4: Diagrama sobre els dispositius actuals.

Avui en dia tothom parla de **IoT, BigData, Cloud, AI, Blockchain, Metavers**

- Microprocessador a tot arreu.

Casa connectada (Font: Extret de
SemanticScholar)

Figura 5: Casa connectada (Font: Extret de
SemanticScholar)

Avui en dia tothom parla de **IoT, BigData, Cloud, AI, Blockchain, Metavers**

- Microprocessador a tot arreu.
- Xarxes i Connectivitat.

Casa connectada (Font: Extret de
SemanticScholar)

Figura 5: Casa connectada (Font: Extret de
SemanticScholar)

Avui en dia tothom parla de **IoT, BigData, Cloud, AI, Blockchain, Metavers**

- Microprocessador a tot arreu.
- Xarxes i Connectivitat.
- Serveis escalables, confiables i segurs.

Casa connectada (Font: Extret de
SemanticScholar)

Figura 5: Casa connectada (Font: Extret de
SemanticScholar)

Avui en dia tothom parla de **IoT, BigData, Cloud, AI, Blockchain, Metavers**

- Microprocessador a tot arreu.
- Xarxes i Connectivitat.
- Serveis escalables, confiables i segurs.
- Gran volum de dades, Sensor i Digitalització.

Casa connectada (Font: Extret de SemanticScholar)

Figura 5: Casa connectada (Font: Extret de SemanticScholar)

Avui en dia tothom parla de **IoT, BigData, Cloud, AI, Blockchain, Metavers**

- Microprocessador a tot arreu.
- Xarxes i Connectivitat.
- Serveis escalables, confiables i segurs.
- Gran volum de dades, Sensor i Digitalització.

Casa connectada (Font: Extret de SemanticScholar)

Figura 5: Casa connectada (Font: Extret de SemanticScholar)

Avui en dia tothom parla de **IoT, BigData, Cloud, AI, Blockchain, Metavers**

- Microprocessador a tot arreu.
- Xarxes i Connectivitat.
- Serveis escalables, confiables i segurs.
- Gran volum de dades, Sensor i Digitalització.

Casa connectada (Font: Extret de SemanticScholar)

Figura 5: Casa connectada (Font: Extret de SemanticScholar)

La barrera que separa el món físic i el món virtual cada cop es mes estreta.

Què tenen en comú aquests progressos tecnològics?

Figura 6: Diagrama sobre els dispositius actuals.

Una interfície (*Sistema Operatiu*) capaç d'integrar una gran diversitat de maquinari i programari i comunicar-se a través de la xarxa.

Què són les lleis de Moore i Bell?

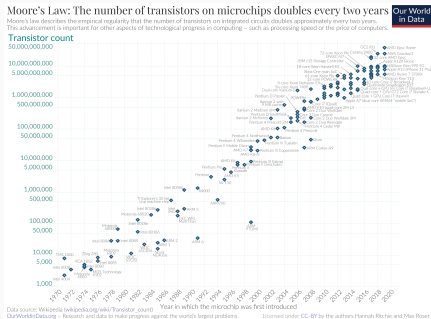

Figura 7: Llei de Moore

Què són les lleis de Moore i Bell?

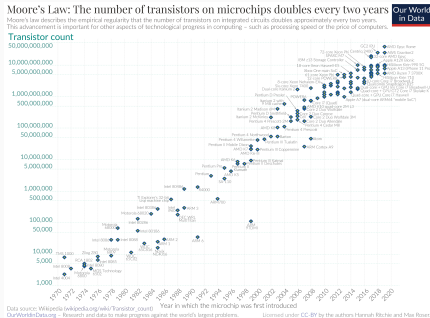

Figura 7: Llei de Moore

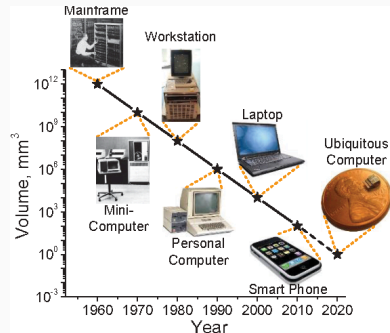

Figura 8: Llei de Bell

Què són les lleis de Moore i Bell?

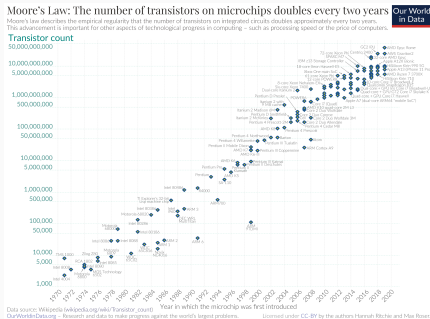

Figura 7: Llei de Moore

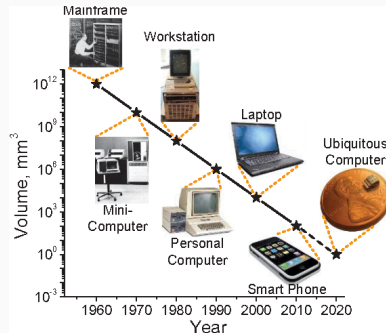

Figura 8: Llei de Bell

Venim de pocs processadors fets servir per a moltes persones (anys 60-70) i ara cada persona fa servir molts processadors. Com ha canviat la tendència... on ens portarà el futur?

Què és un sistema informàtic?

Un **sistema informàtic** és la interconnexió d'elements de maquinari per exemple **d'1 o més CPU, memòria** i components E/S ... Amb la finalitat d'executar programes i accions (en sèrie o de forma concurrent) per **1 o múltiples usuaris**.

Què és un sistema informàtic?

Un **sistema informàtic** és la interconnexió d'elements de maquinari per exemple **d'1 o més CPU, memòria** i components E/S ... Amb la finalitat d'executar programes i accions (en sèrie o de forma concurrent) per **1 o múltiples usuaris**.

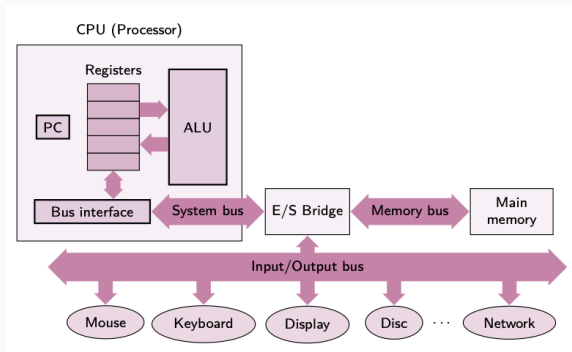

Figura 10: Esquema d'un sistema informàtic

Què és un sistema informàtic?

Un **sistema informàtic** és la interconnexió d'elements de maquinari per exemple **d'1 o més CPU, memòria** i components E/S ... Amb la finalitat d'executar programes i accions (en sèrie o de forma concurrent) per **1 o múltiples usuaris**.

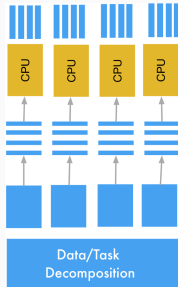

Figura 9: Esquema de sistemes paral·lels

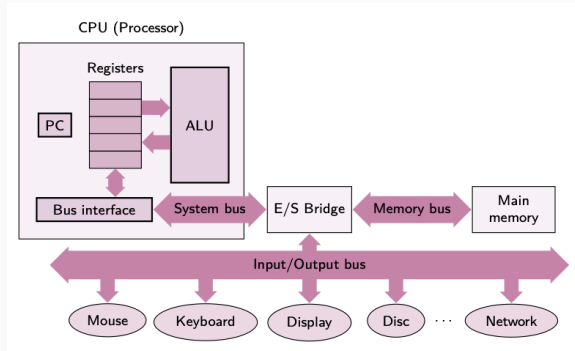

Figura 10: Esquema d'un sistema informàtic

Quantes vegades com a usuaris d'un sistema informàtic llegiu un fitxer?

Quantes vegades com a usuaris d'un sistema informàtic llegiu un fitxer?

Imagineu que sou un sistema informàtic i us envien l'ordre de llegir un fitxer? Quins és el procediment per fer aquesta acció?

Quantes vegades com a usuaris d'un sistema informàtic llegiu un fitxer?

Moltes vegades...!

Quantes vegades com a usuaris d'un sistema informàtic llegiu un fitxer?

Moltes vegades...!

Imagineu que sou un sistema informàtic i us envien l'ordre de llegir un fitxer? Quins és el procediment per fer aquesta acció?

Quantes vegades com a usuaris d'un sistema informàtic llegiu un fitxer?

Moltes vegades...!

Imagineu que sou un sistema informàtic i us envien l'ordre de llegir un fitxer? Quins és el procediment per fer aquesta acció?

- Engegar motor del disc.

Quantes vegades com a usuaris d'un sistema informàtic llegiu un fitxer?

Moltes vegades...!

Imagineu que sou un sistema informàtic i us envien l'ordre de llegir un fitxer? Quins és el procediment per fer aquesta acció?

- Engegar motor del disc.
- Buscar posició al disc a llegir (pista, cara, sector).

Quantes vegades com a usuaris d'un sistema informàtic llegiu un fitxer?

Moltes vegades...!

Imagineu que sou un sistema informàtic i us envien l'ordre de llegir un fitxer? Quins és el procediment per fer aquesta acció?

- Engegar motor del disc.
- Buscar posició al disc a llegir (pista, cara, sector).
- Llegir.

Quantes vegades com a usuaris d'un sistema informàtic llegiu un fitxer?

Moltes vegades...!

Imagineu que sou un sistema informàtic i us envien l'ordre de llegir un fitxer? Quins és el procediment per fer aquesta acció?

- Engegar motor del disc.
- Buscar posició al disc a llegir (pista, cara, sector).
- Llegir.
- Apagar el motor.

Cada peça de hardware és diferent $\Rightarrow$ La complexitat per gestionar els recursos és molt elevada.

Cada peça de hardware és diferent ⇒ La complexitat per gestionar els recursos és molt elevada.

- Arquitectures diferents de processadors i també de generacions (x86,ARM, RISC-V,MIPS, PowerPC,...).

Complexitat dels sistemes informàtics (I)

Cada peça de hardware és diferent $\Rightarrow$ La complexitat per gestionar els recursos és molt elevada.

- Arquitectures diferents de processadors i també de generacions (x86,ARM, RISC-V,MIPS, PowerPC,...).
- Diferents tipus de memòries (RAM DDR3, DDR4, DDR5, NAND,...).

Complexitat dels sistemes informàtics (I)

Cada peça de hardware és diferent $\Rightarrow$ La complexitat per gestionar els recursos és molt elevada.

- Arquitectures diferents de processadors i també de generacions (x86,ARM, RISC-V,MIPS, PowerPC,...).
- Diferents tipus de memòries (RAM DDR3, DDR4, DDR5, NAND,...).
- Diferents tipus de discs (HDD o SSD).

Complexitat dels sistemes informàtics (I)

Cada peça de hardware és diferent $\Rightarrow$ La complexitat per gestionar els recursos és molt elevada.

- Arquitectures diferents de processadors i també de generacions (x86,ARM, RISC-V,MIPS, PowerPC,...).
- Diferents tipus de memòries (RAM DDR3, DDR4, DDR5, NAND,...).
- Diferents tipus de discs (HDD o SSD).
- Diferents dispositius entrada/sortida.

Complexitat dels sistemes informàtics (I)

Cada peça de hardware és diferent ⇒ La complexitat per gestionar els recursos és molt elevada.

- Arquitectures diferents de processadors i també de generacions (x86,ARM, RISC-V,MIPS, PowerPC,...).
- Diferents tipus de memòries (RAM DDR3, DDR4, DDR5, NAND,...).
- Diferents tipus de discs (HDD o SSD).
- Diferents dispositius entrada/sortida.
- Diferents entorns de xarxa.

Complexitat dels sistemes informàtics (I)

Cada peça de hardware és diferent ⇒ La complexitat per gestionar els recursos és molt elevada.

- Arquitectures diferents de processadors i també de generacions (x86,ARM, RISC-V,MIPS, PowerPC,...).
- Diferents tipus de memòries (RAM DDR3, DDR4, DDR5, NAND,...).
- Diferents tipus de discs (HDD o SSD).
- Diferents dispositius entrada/sortida.
- Diferents entorns de xarxa.

... entre moltes altres ...

Tots els programes necessiten accedir a tot el hardware?

Tots els programes necessiten accedir a tot el hardware?

Què pot passar si un programa pot accedir a tota la RAM?

Tots els programes necessiten accedir a tot el hardware?

Tots els programes necessiten accedir a tot el hardware?

Per suposat que no! Això podria causar problemes de seguretat com:

Tots els programes necessiten accedir a tot el hardware?

Per suposat que no! Això podria causar problemes de seguretat com:

- **Pèrdua de confidencialitat:** Accés no autoritzat a dades sensibles.

Tots els programes necessiten accedir a tot el hardware?

Per suposat que no! Això podria causar problemes de seguretat com:

- **Pèrdua de confidencialitat:** Accés no autoritzat a dades sensibles.
- **Accés a informació restringida:** Usuaris no autoritzats podrien veure dades privades.

Tots els programes necessiten accedir a tot el hardware?

Per suposat que no! Això podria causar problemes de seguretat com:

- **Pèrdua de confidencialitat:** Accés no autoritzat a dades sensibles.
- **Accés a informació restringida:** Usuaris no autoritzats podrien veure dades privades.
- **Denegació de serveis:** Un programa podria bloquejar l'accés a recursos per a altres programes.

Tots els programes necessiten accedir a tot el hardware?

Per suposat que no! Això podria causar problemes de seguretat com:

- **Pèrdua de confidencialitat:** Accés no autoritzat a dades sensibles.
- **Accés a informació restringida:** Usuaris no autoritzats podrien veure dades privades.
- **Denegació de serveis:** Un programa podria bloquejar l'accés a recursos per a altres programes.

Què pot passar si un programa pot accedir a tota la RAM?

Tots els programes necessiten accedir a tot el hardware?

Per suposat que no! Això podria causar problemes de seguretat com:

- **Pèrdua de confidencialitat:** Accés no autoritzat a dades sensibles.
- **Accés a informació restringida:** Usuaris no autoritzats podrien veure dades privades.
- **Denegació de serveis:** Un programa podria bloquejar l'accés a recursos per a altres programes.

Què pot passar si un programa pot accedir a tota la RAM?

- Un programa de l'usuari Jordi amb accés a tota la RAM podria veure les dades del programa de l'usuari Pere.

Tots els programes necessiten accedir a tot el hardware?

Per suposat que no! Això podria causar problemes de seguretat com:

- **Pèrdua de confidencialitat:** Accés no autoritzat a dades sensibles.
- **Accés a informació restringida:** Usuaris no autoritzats podrien veure dades privades.
- **Denegació de serveis:** Un programa podria bloquejar l'accés a recursos per a altres programes.

Què pot passar si un programa pot accedir a tota la RAM?

- Un programa de l'usuari Jordi amb accés a tota la RAM podria veure les dades del programa de l'usuari Pere.
- Si el programa falla, podria afectar tot el sistema i requerir un reinici.

Un programa pot fer fallar tot el sistema?

Un programa pot fer fallar tot el sistema?

```
int main(){  
    while(1);  
}
```

Un programa pot fer fallar tot el sistema?

```
int main(){  
    while(1);  
}
```

```
int main(){  
    while(1);  
    fork();  
}
```

Què és un sistema operatiu?

Un **sistema operatiu (SO)** és una capa de software que permet la comunicació i la gestió del maquinari habilitant als usuaris l'execució de programes. El SO actua d'**intermediari (interfície)** entre els **usuaris i el maquinari**.

Què és un sistema operatiu?

Un **sistema operatiu (SO)** és una capa de software que permet la comunicació i la gestió del maquinari habilitant als usuaris l'execució de programes. El SO actua d'**intermediari (interfície)** entre els **usuaris** i el **maquinari**.

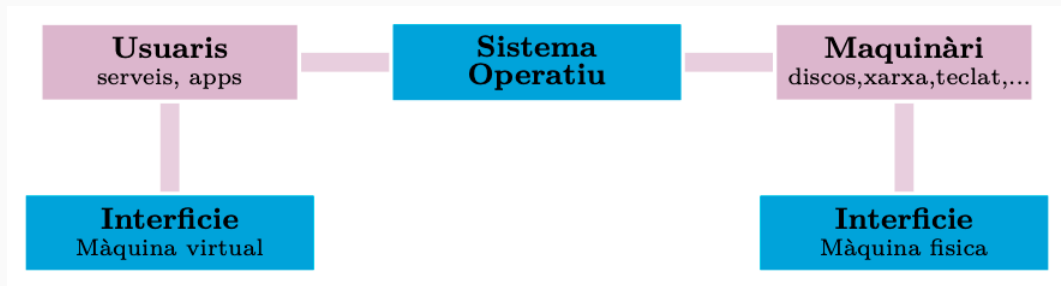

Figura 11: Esquema d'un sistema operatiu.

Què volen/necessiten els programadors?

Què volen/necessiten els programadors?

Una plataforma

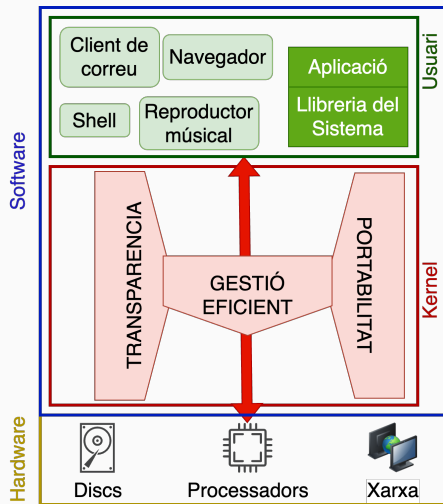

Figura 12: Esquema d'elements i funcions d'un SO.

Què volen/necessiten els programadors?

Una plataforma

- Una plataforma per executar aplicacions.

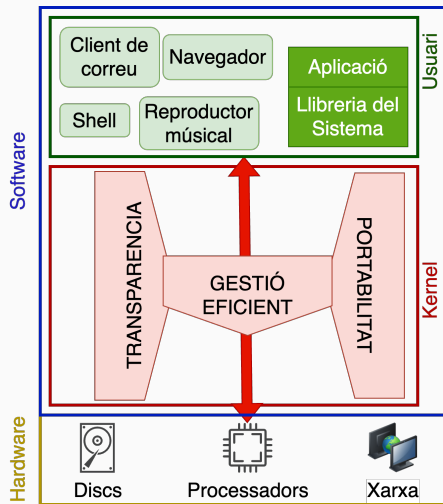

Figura 12: Esquema d'elements i funcions d'un SO.

Què volen/necessiten els programadors?

Una plataforma

- Una plataforma per executar aplicacions.
- Una plataforma transparent per evitar la complexitat del hardware.

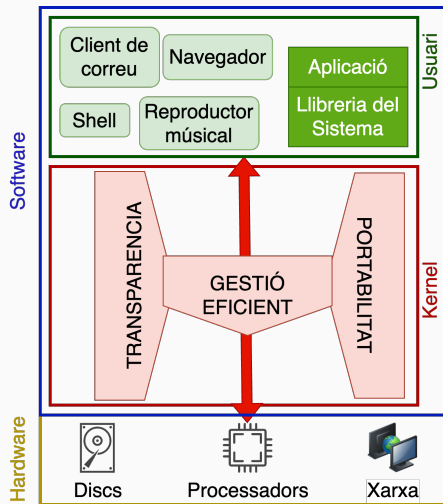

Figura 12: Esquema d'elements i funcions d'un SO.

Què volen/necessiten els programadors?

Una plataforma

- Una plataforma per executar aplicacions.
- Una plataforma transparent per evitar la complexitat del hardware.
- Una plataforma eficient per utilitzar els recursos de forma òptima.

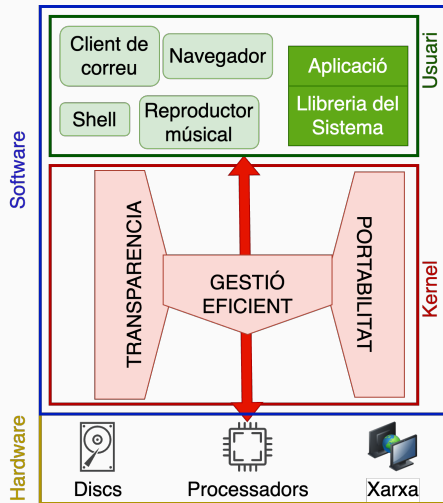

Figura 12: Esquema d'elements i funcions d'un SO.

Què volen/necessiten els programadors?

Una plataforma

- Una plataforma per executar aplicacions.
- Una plataforma transparent per evitar la complexitat del hardware.
- Una plataforma eficient per utilitzar els recursos de forma òptima.
- Una plataforma portable per utilitzar-ho independentment del hardware.

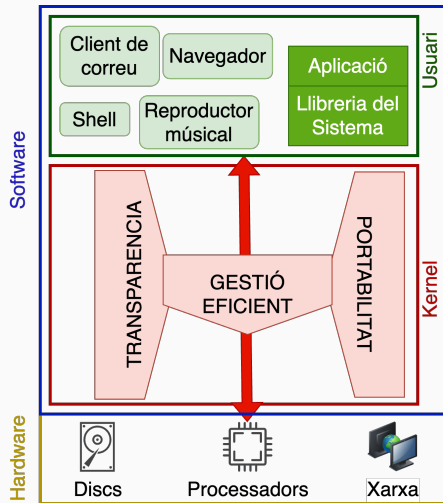

Figura 12: Esquema d'elements i funcions d'un SO.

Què ofereix el sistema operatiu?

Serveis

- Controlar usuaris i aplicacions.

Garanties

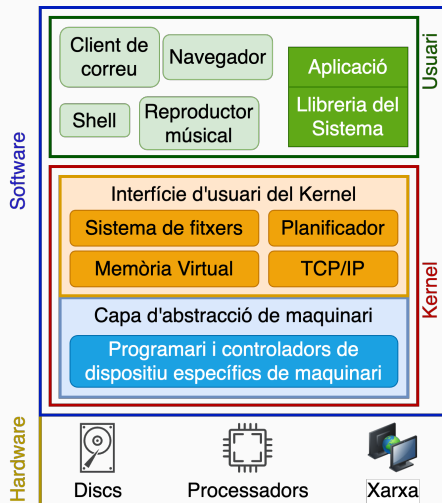

Figura 13: Esquema d'elements i funcions d'un SO.

Què ofereix el sistema operatiu?

Serveis

- Controlar usuaris i aplicacions.
- Gestionar usuaris i aplicacions.

Garanties

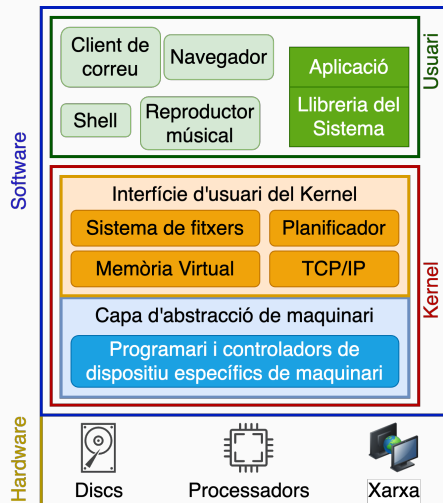

Figura 13: Esquema d'elements i funcions d'un SO.

Què ofereix el sistema operatiu?

Serveis

- Controlar usuaris i aplicacions.
- Gestionar usuaris i aplicacions.
- Gestionar la Memòria.

Garanties

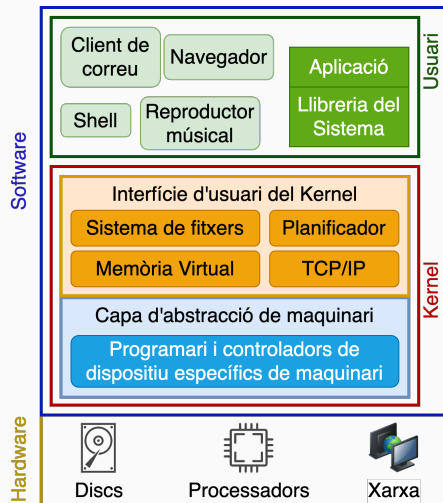

Figura 13: Esquema d'elements i funcions d'un SO.

Què ofereix el sistema operatiu?

Serveis

- Controlar usuaris i aplicacions.
- Gestionar usuaris i aplicacions.
- Gestionar la Memòria.
- Sistema de fitxers.

Garanties

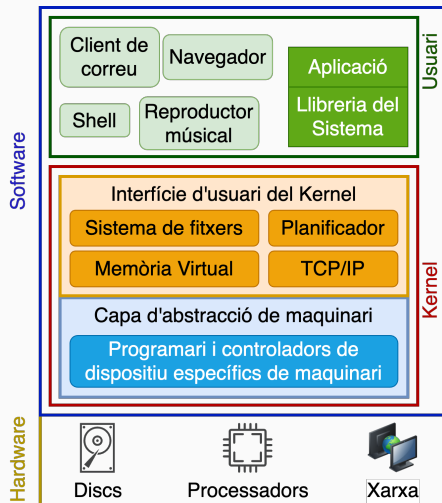

Figura 13: Esquema d'elements i funcions d'un SO.

Què ofereix el sistema operatiu?

Serveis

- Controlar usuaris i aplicacions.
- Gestionar usuaris i aplicacions.
- Gestionar la Memòria.
- Sistema de fitxers.
- Planificadors.

Garanties

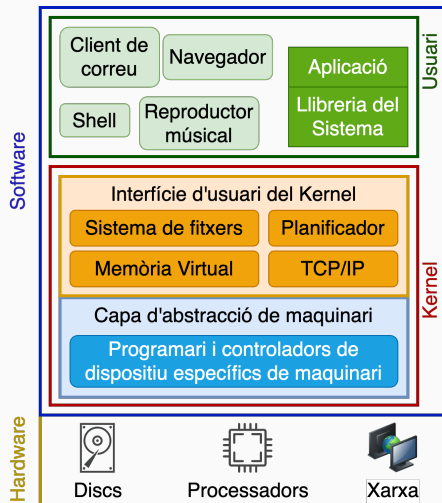

Figura 13: Esquema d'elements i funcions d'un SO.

Què ofereix el sistema operatiu?

Serveis

- Controlar usuaris i aplicacions.
- Gestionar usuaris i aplicacions.
- Gestionar la Memòria.
- Sistema de fitxers.
- Planificadors.
- Eines de xarxa.

Garanties

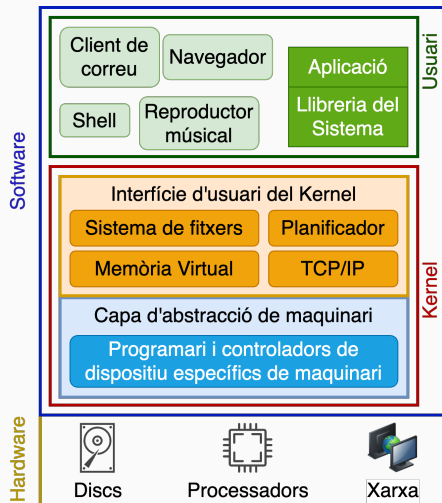

Figura 13: Esquema d'elements i funcions d'un SO.

Què ofereix el sistema operatiu?

Serveis

- Controlar usuaris i aplicacions.
- Gestionar usuaris i aplicacions.
- Gestionar la Memòria.
- Sistema de fitxers.
- Planificadors.
- Eines de xarxa.

Garanties

- Seguretat.

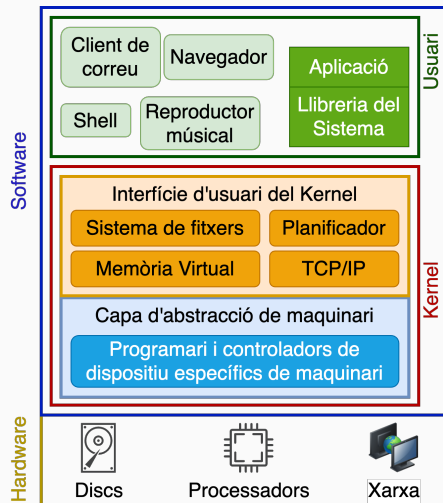

Figura 13: Esquema d'elements i funcions d'un SO.

Què ofereix el sistema operatiu?

Serveis

- Controlar usuaris i aplicacions.
- Gestionar usuaris i aplicacions.
- Gestionar la Memòria.
- Sistema de fitxers.
- Planificadors.
- Eines de xarxa.

Garanties

- Seguretat.
- Transparència.

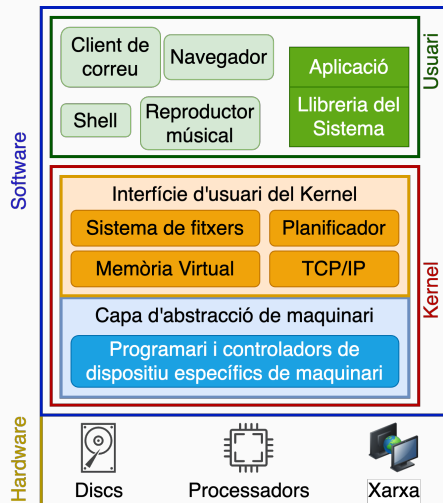

Figura 13: Esquema d'elements i funcions d'un SO.

Què ofereix el sistema operatiu?

Serveis

- Controlar usuaris i aplicacions.
- Gestionar usuaris i aplicacions.
- Gestionar la Memòria.
- Sistema de fitxers.
- Planificadors.
- Eines de xarxa.

Garanties

- Seguretat.
- Transparència.
- Eficiència.

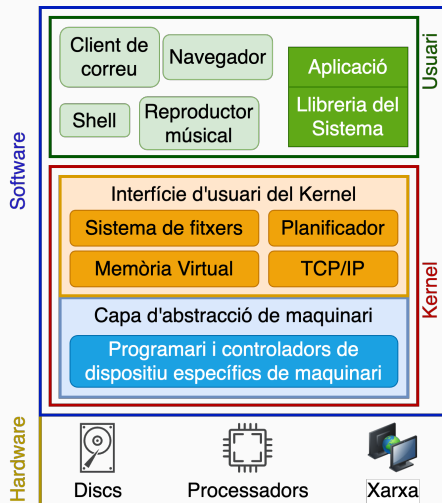

Figura 13: Esquema d'elements i funcions d'un SO.

Què ofereix el sistema operatiu?

Serveis

- Controlar usuaris i aplicacions.
- Gestionar usuaris i aplicacions.
- Gestionar la Memòria.
- Sistema de fitxers.
- Planificadors.
- Eines de xarxa.

Garanties

- Seguretat.
- Transparència.
- Eficiència.
- Portabilitat.

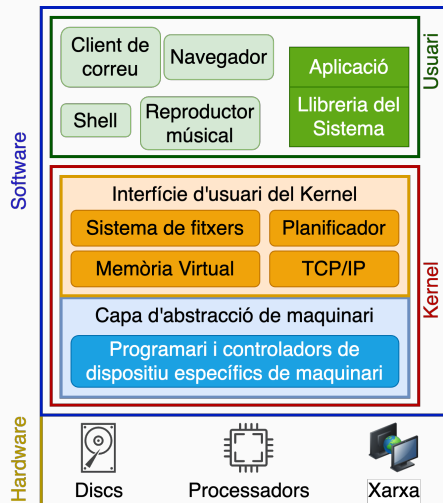

Figura 13: Esquema d'elements i funcions d'un SO.

Què ofereix el sistema operatiu?

Serveis

- Controlar usuaris i aplicacions.
- Gestionar usuaris i aplicacions.
- Gestionar la Memòria.
- Sistema de fitxers.
- Planificadors.
- Eines de xarxa.

Garanties

- Seguretat.
- Transparència.
- Eficiència.
- Portabilitat.
- Estabilitat al llarg del temps.

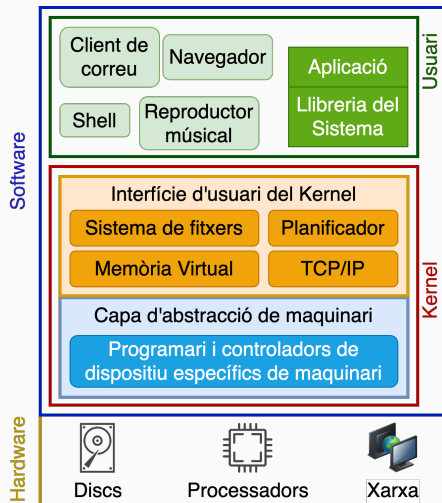

Figura 13: Esquema d'elements i funcions d'un SO.

Quin sistema operatiu utilitzeu/coneixeu?

Com s'organitza el sistema operatiu?

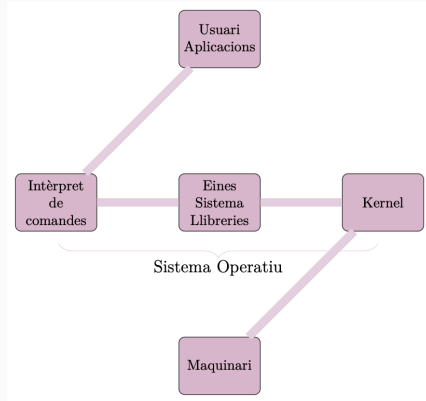

Figura 14: Organització del Sistema Operatiu

Com s'organitza el sistema operatiu?

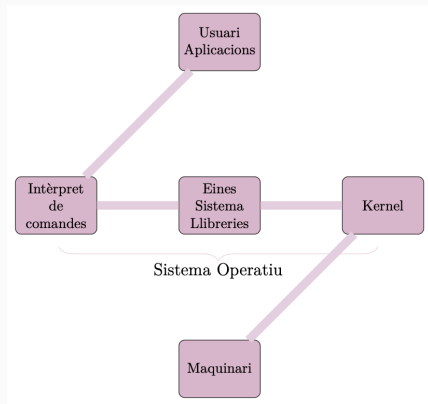

Figura 14: Organització del Sistema Operatiu

Maquina virtual

És la *visió* que té l'usuari del sistema operatiu durant una *sessió de treball*.

Com s'organitza el sistema operatiu?

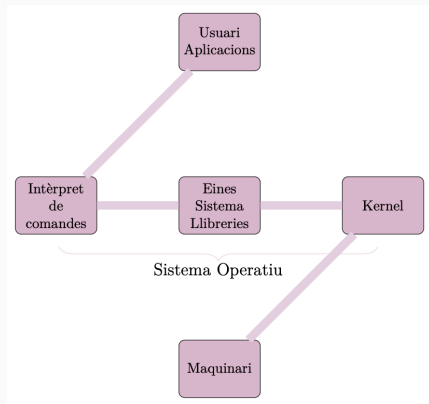

Figura 14: Organització del Sistema Operatiu

Maquina virtual

És la *visió* que té l'usuari del sistema operatiu durant una *sessió de treball*.

Dualitat

El sistema operatiu divideix el programari que té **tots els privilegis** (kernel) del programari que **no pot accedir a tots els recursos** (programes, llibreries, intèrpret de comandes,...).

Què és una Màquina Virtual?

La **virtualització** presentar una visió abstracta dels recursos del sistema. Diversos processos **creuen** (tenen l'il·lusió) de disposar sempre d'un conjunt de recursos (màquinaria).

- **Simplicitat** $\Rightarrow$ Il·lusió de propietat de recursos

Què és una Màquina Virtual?

La **virtualització** presentar una visió abstracta dels recursos del sistema. Diversos processos **creuen** (tenen l'il·lusió) de disposar sempre d'un conjunt de recursos (màquinaria).

- **Simplicitat** ⇒ Il·lusió de propietat de recursos
- **Aïllament** ⇒ Els bugs es donen en un entorn virtual i no físic.

Què és una Màquina Virtual?

La **virtualització** presentar una visió abstracta dels recursos del sistema. Diversos processos **creuen** (tenen l'il·lusió) de disposar sempre d'un conjunt de recursos (màquinaria).

- **Simplicitat** ⇒ Il·lusió de propietat de recursos
- **Aïllament** ⇒ Els bugs es donen en un entorn virtual i no físic.
- **Protecció** ⇒ Els processos no es poden fer mal entre ells.

Què és una Màquina Virtual?

La **virtualització** presentar una visió abstracta dels recursos del sistema. Diversos processos **creuen** (tenen l'il·lusió) de disposar sempre d'un conjunt de recursos (màquinaria).

- **Simplicitat** ⇒ Il·lusió de propietat de recursos
- **Aïllament** ⇒ Els bugs es donen en un entorn virtual i no físic.
- **Protecció** ⇒ Els processos no es poden fer mal entre ells.
- **Portabilitat** ⇒ Podem executar a totes les plataformes.

Què és la Memòria Virtual?

La *memòria virtual* permet que cada procés tingui la **il·lusió** que té accés exclusiu a **l'espai complet d'adreces de memòria del processador**. En realitat els processos utilitzen **diferents regions de la memòria** de l'ordinador, amb algunes regions traslladades al *disc* **si no hi ha prou memòria** per a tothom.

Aquesta **il·lusió** d'accés a tota la memòria la proporciona la unitat de **gestió de memòria (MMU)** d'un processador, que **tradueix** les *adreces virtuals* utilitzades pel programa en *adreces físiques* que representen ubicacions de memòria reals.

Il·lusionista

- **Interfície Simple per als Recursos Físics:** Ofereix una interfície simple i fàcil d'utilitzar per als recursos físics d'una màquina o sistema, ocultant la complexitat tècnica.

Il·lusionista

- **Interfície Simple per als Recursos Físics:** Ofereix una interfície simple i fàcil d'utilitzar per als recursos físics d'una màquina o sistema, ocultant la complexitat tècnica.

Permet als usuaris utilitzar una impressora (*hardware*) sense conèixer els detalls tècnics d'aquesta impressora, com la interfície de comunicació, els controladors o els protocols de comunicació, disposem d'una funció (**imprimir**) que ens permet enviar un document a la impressora.

Il·lusionista

- **Ús Exclusiu de Recursos:** Proporciona una abstracció que permet a una aplicació tenir ús exclusiu dels recursos quan sigui necessari, sense interferències d'altres aplicacions.

Il·lusionista

- **Ús Exclusiu de Recursos:** Proporciona una abstracció que permet a una aplicació tenir ús exclusiu dels recursos quan sigui necessari, sense interferències d'altres aplicacions.

Permet utilitzar un programa de videoconferència que utilitza la càmera i el micròfon i ens garanteix que cap altre programa pugui utilitzar-los al mateix temps.

Il·lusionista

- **Il·lusió d'Infinitat de Recursos de Maquinari:** Oferir una il·lusió d'infinitat per als recursos de maquinari, assegurant que les aplicacions puguin continuar funcionant sense problemes.

Il·lusionista

- **Il·lusió d'Infinitat de Recursos de Maquinari:** Oferir una il·lusió d'infinitat per als recursos de maquinari, assegurant que les aplicacions puguin continuar funcionant sense problemes.
- Permet a un usuari tenir múltiples aplicacions obertes alhora, tot i que només una estigui en primer pla.

Il·lusionista

- **Il·lusió d'Infinitat de Recursos de Maquinari:** Oferir una il·lusió d'infinitat per als recursos de maquinari, assegurant que les aplicacions puguin continuar funcionant sense problemes.
- Permet a un usuari tenir múltiples aplicacions obertes alhora, tot i que només una estigui en primer pla.
- Crea una il·lusió on cada procés creu que és propietari dels recursos hardware.

Il·lusionista

- **Abstracció de Capacitats que no Estan Presentes Físicament:** Proporcionar abstraccions de capacitats que no estan físicament presents en el maquinari, com emuladors o màquines virtuals que executen sistemes operatius diferents.

Il·lusionista

- **Abstracció de Capacitats que no Estan Presentes Físicament:** Proporcionar abstraccions de capacitats que no estan físicament presents en el maquinari, com emuladors o màquines virtuals que executen sistemes operatius diferents.

Execució de múltiples sistemes operatius en una única màquina física. Per exemple, permet l'execució de Windows i Linux en una única màquina utilitzant diferents discs o particions.

Virtualització de sistemes operatius

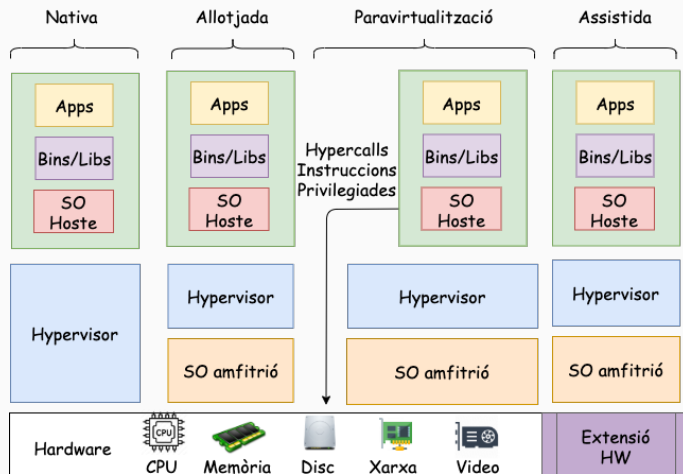

Figura 15: Esquema de tipus de virtualització de màquines virtuals

Àrbitre

- **Assignació de recursos:** Responsable de distribuir els recursos disponibles entre usuaris i aplicacions de manera eficient i justa.

Àrbitre

- **Assignació de recursos:** Responsable de distribuir els recursos disponibles entre usuaris i aplicacions de manera eficient i justa.

Un sistema amb múltiples usuaris, el temps de processador s'ha de repartir de manera equitativa entre tots els usuaris que executen aplicacions.

Àrbitre

- **Protecció/Aïllament:** Garanteix la segregació i la protecció d'usuaris i aplicacions.

Àrbitre

- **Protecció/Aïllament:** Garanteix la segregació i la protecció d'usuaris i aplicacions.

Impedint que una aplicació bloquegi o afecti el funcionament d'altres aplicacions.

Pega

- **Conjunt de Serveis Comuns:** Proporciona un conjunt de serveis i funcionalitats comunes que poden ser compartits i reutilitzats per diverses parts d'un sistema. **Compartició:** Simplifica SI s'assumeixen sempre les mateixes primitives bàsiques. **Reutilització:** Evita torna a implementar funcionalitats comunes. Permet evolucionar de forma independent els components.

Quins són els rols del sistema operatiu? (VII)

Pega

- **Conjunt de Serveis Comuns:** Proporciona un conjunt de serveis i funcionalitats comunes que poden ser compartits i reutilitzats per diverses parts d'un sistema. **Compartició:** Simplifica SI s'assumeixen sempre les mateixes primitives bàsiques. **Reutilització:** Evita torna a implementar funcionalitats comunes. Permet evolucionar de forma independent els components.

El **sistema operatiu** ens ofereix un **sistema de fitxers**. Aquest servei gestiona la disposició física dels fitxers a l'emmagatzematge, controla l'accés als fitxers i ofereix una interfície per interactuar amb ells. A més a més, ens **proporciona lliberies i components** que permet als **desenvolupadors** utilitzar aquest servei de forma **transparent**. (*read, write, open, close, ...*)

Anàlisi: Què fa aquest programa? (I)

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>

int main(int argc, char *argv[])
{
    while(1)
    {
        printf("%s\n", argv[1]);
    }
    return 0
}
```

Anàlisi: Què fa aquest programa? (I)

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>

int main(int argc, char *argv[])
{
    while(1)
    {
        printf("%s\n", argv[1]);
    }
    return 0
}
```

./prog H

Anàlisi: Què fa aquest programa? (I)

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>

int main(int argc, char *argv[])
{
    while(1)
    {
        printf("%s\n", argv[1]);
    }
    return 0
}
```

./prog H

H H ...

Anàlisi: Què fa aquest programa? (I)

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>

int main(int argc, char *argv[])
{
    while(1)
    {
        printf("%s\n", argv[1]);
    }
    return 0
}
```

`./prog H`

H H ...

`./prog H & ./prog 0`

???

Anàlisi: Què fa aquest programa? (II)

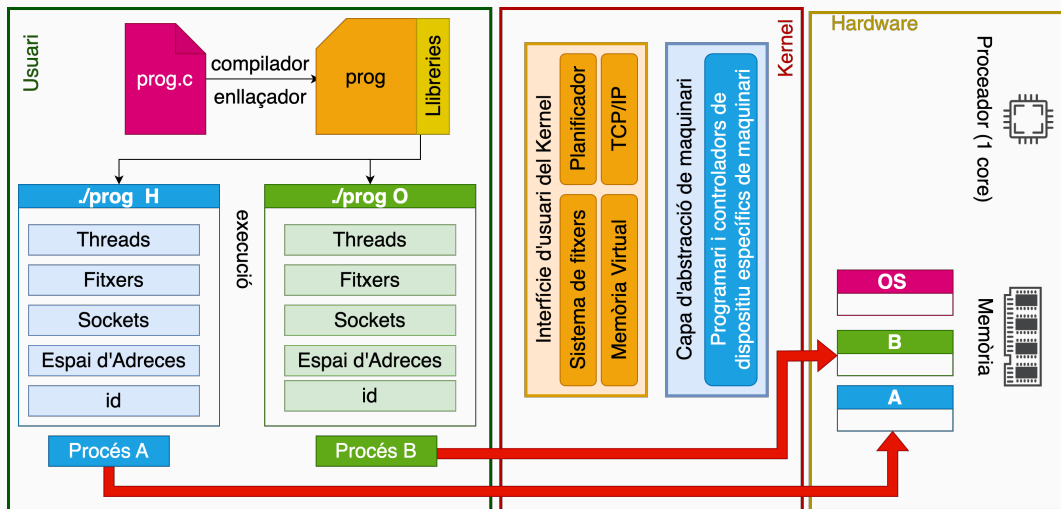

Figura 16: Esquema sobre l'execució del programa

Anàlisi: Què fa aquest programa? (III)

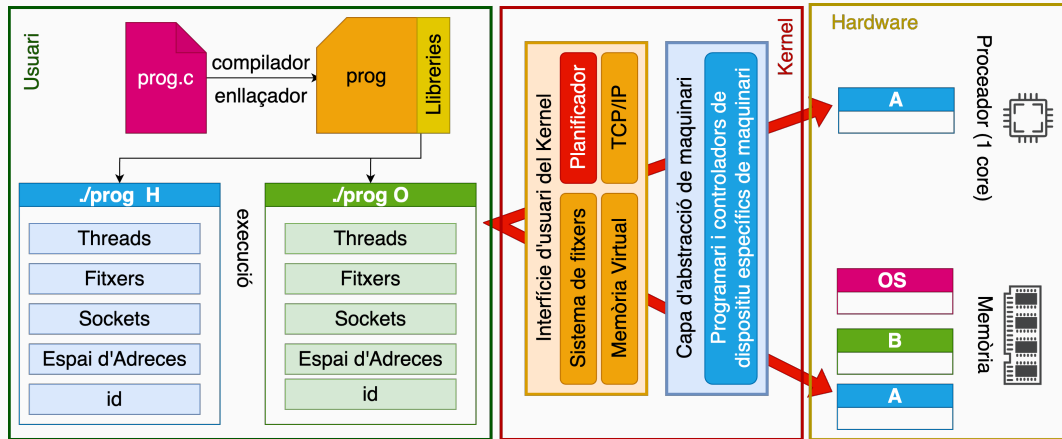

Figura 17: Esquema sobre l'execució del programa

Anàlisi: Què fa aquest programa? (IV)

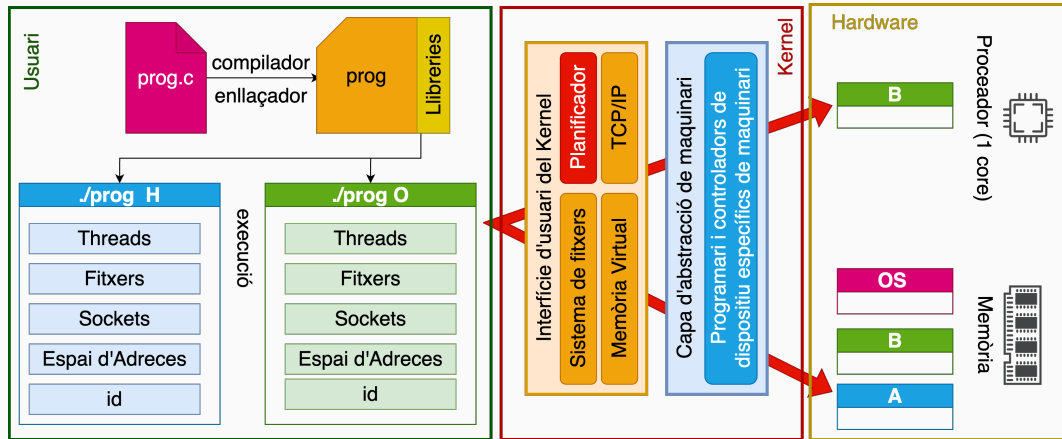

Figura 18: Esquema sobre l'execució del programa

Anàlisi: Què fa aquest programa? (V)

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>

int main(int argc, char *argv[])
{
    while(1)
    {
        printf("%s\n", argv[1]);
    }
    return 0
}
```

Anàlisi: Què fa aquest programa? (V)

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>

int main(int argc, char *argv[])
{
    while(1)
    {
        printf("%s\n", argv[1]);
    }
    return 0
}
```

Depenen de la prioritat dels processos **A** o **B** poden tenir més temps de *CPU* que l'altre i sortir els missatges de forma desordenada.

Anàlisi: Què fa aquest programa? (V)

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>

int main(int argc, char *argv[])
{
    while(1)
    {
        printf("%s\n", argv[1]);
    }
    return 0
}
```

Depenen de la prioritat dels processos **A** o **B** poden tenir més temps de *CPU* que l'altre i sortir els missatges de forma desordenada.

`./prog H & ./prog O`

H H H ...

H O H ...

H O O ...

Anàlisi: Què fa aquest programa? (VI)

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>

int main(int argc, char *argv[])
{
    while(1)
    {
        printf("%s\n", argv[1]);
    }
    return 0
}
```

`./prog & ; ./prog 0`

?????

Anàlisi: Què fa aquest programa? (VII)

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>

int main(int argc, char *argv[])
{
    while(1)
    {
        printf("%s\n", argv[1]);
    }
    return 0
}
```

`./prog & ; ./prog 0`

Segmentation Fault 0 0 ...

Anàlisi: Què fa aquest programa? (VIII)

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <unistd.h>

int main(int argc, char *argv[])
{
    int *p = malloc(sizeof(int));
    printf("(%d) %p\n", getpid(), p);
    return 0
}
```

Anàlisi: Què fa aquest programa? (VIII)

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <unistd.h>

int main(int argc, char *argv[])
{
    int *p = malloc(sizeof(int));
    printf("(%d) %p\n", getpid(), p);
    return 0
}
```

./prog1

```
(611) p: 0x5570014a02a0
(611) p: 1
(611) p: 2
(611) p: 3
(611) p: 4
```


Anàlisi: Què fa aquest programa? (VIII)

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <unistd.h>

int main(int argc, char *argv[])
{
    int *p = malloc(sizeof(int));
    printf("(%d) %p\n", getpid(), p);
    return 0
}
```

./prog1

```
(611) p: 0x5570014a02a0
(611) p: 1
(611) p: 2
(611) p: 3
(611) p: 4
```

./prog1 & ./prog1

???

Anàlisi: Què fa aquest programa? (IX)

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <unistd.h>

int main(int argc, char *argv[])
{
    int *p = malloc(sizeof(int));
    printf("(%d) %p\n", getpid(), p);
    return 0
}
```

./prog1 & ./prog1

```
(611) p: 0x5570014a02a0
(612) p: 0x5570014a02a0
(611) p: 1
(612) p: 1
(611) p: 2
(612) p: 2
```

Anàlisi: Què fa aquest programa? (X)

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <unistd.h>

int main(int argc, char *argv[])
{
    int *p = malloc(sizeof(int));
    printf("(%d) %p\n", getpid(), p);
    return 0
}
```

Les **adreces virtuals** protegeixen els processosos entre ells i permeten que tots dos processos puguin fer servir la mateixa adreça sense afectar-se.

- Complexitat de la **programació distribuïda** (*concurrent* i *paral·lela*).

Reptes en el disseny dels sistemes operatius (I)

- Complexitat de la **programació distribuïda** (*concurrent i paral·lela*).
- Complexitat pel **context** (*mòbil, IoT, servidors, centres de dades, ...*).

Reptes en el disseny dels sistemes operatius (I)

- Complexitat de la **programació distribuïda** (*concurrent i paral·lela*).
- Complexitat pel **context** (*mòbil, IoT, servidors, centres de dades, ...*).
- Complexitat per la gran varietat d'elements de maquinari (**heterogeneïtat**).

Reptes en el disseny dels sistemes operatius (I)

- Complexitat de la **programació distribuïda** (*concurrent i paral·lela*).
- Complexitat pel **context** (*mòbil, IoT, servidors, centres de dades, ...*).
- Complexitat per la gran varietat d'elements de maquinari (**heterogeneïtat**).
- Complexitat en la **portabilitat** i la **compatibilitat**.

Reptes en el disseny dels sistemes operatius (I)

- Complexitat de la **programació distribuïda** (*concurrent i paral·lela*).
- Complexitat pel **context** (*mòbil, IoT, servidors, centres de dades, ...*).
- Complexitat per la gran varietat d'elements de maquinari (**heterogeneïtat**).
- Complexitat en la **portabilitat** i la **compatibilitat**.
- Equilibri entre **funcionalitat** i **rendiment**.

Reptes en el disseny dels sistemes operatius (I)

- Complexitat de la **programació distribuïda** (*concurrent i paral·lela*).
- Complexitat pel **context** (*mòbil, IoT, servidors, centres de dades, ...*).
- Complexitat per la gran varietat d'elements de maquinari (**heterogeneïtat**).
- Complexitat en la **portabilitat** i la **compatibilitat**.
- Equilibri entre **funcionalitat** i **rendiment**.
- Equilibri entre **rendiment** i **ús d'energia**.

- **Maximitzar la fiabilitat:** Els sistemes han de fer el que estan dissenyats per fer en tots els casos, fins i tot en cas d'errors inesperats.

Reptes en el disseny dels sistemes operatius (II)

- **Maximitzar la fiabilitat:** Els sistemes han de fer el que estan dissenyats per fer en tots els casos, fins i tot en cas d'errors inesperats.
- **Maximitzar la disponibilitat:** Els sistemes han d'estar disponibles per a l'ús quan els usuaris ho necessiten, minimitzant el temps d'aturada i reparació causat per fallades.

Reptes en el disseny dels sistemes operatius (II)

- **Maximitzar la fiabilitat:** Els sistemes han de fer el que estan dissenyats per fer en tots els casos, fins i tot en cas d'errors inesperats.
- **Maximitzar la disponibilitat:** Els sistemes han d'estar disponibles per a l'ús quan els usuaris ho necessiten, minimitzant el temps d'aturada i reparació causat per fallades.
- **Seguretat:** Els sistemes han de protegir-se contra accions malicioses i accidents involuntaris.

Reptes en el disseny dels sistemes operatius (II)

- **Maximitzar la fiabilitat:** Els sistemes han de fer el que estan dissenyats per fer en tots els casos, fins i tot en cas d'errors inesperats.
- **Maximitzar la disponibilitat:** Els sistemes han d'estar disponibles per a l'ús quan els usuaris ho necessiten, minimitzant el temps d'aturada i reparació causat per fallades.
- **Seguretat:** Els sistemes han de protegir-se contra accions malicioses i accidents involuntaris.

Imagineu el **sistema operatiu** d'un *vehicle*. Aquest sistema ha de garantir que el *vehicle* no es pugui **controlar de forma remota** per un atacant. També ha de ser **tolerant a fallades** i **recuperar-se d'errors** sense posar en perill la seguretat dels *passatgers*.

- **Escalables:** Els sistemes han de funcionar bé quan s'afegeixen recursos (usuaris, processos, ...) o quan es redueixen.

- **Escalables:** Els sistemes han de funcionar bé quan s'afegeixen recursos (usuaris, processos, ...) o quan es redueixen.
- **Mantenibles:** Els sistemes han de ser fàcils de mantenir i evolucionar al llarg del temps.

- **Escalables:** Els sistemes han de funcionar bé quan s'afegeixen recursos (usuaris, processos, ...) o quan es redueixen.
- **Mantenibles:** Els sistemes han de ser fàcils de mantenir i evolucionar al llarg del temps.

El **sistema operatiu** d'un telèfon mòbil ha de ser **escalable** perquè el nombre d'usuaris pot augmentar molt ràpidament. També ha de ser **mantenible** perquè els usuaris esperen actualitzacions periòdiques del **sistema operatiu**. A més a més, aquestes *actualitzacions* s'han de poder *instal·lar* de forma *transparent i sense afectar el funcionament del telèfon*.

Per què estudiar Sistemes Operatius?

- Els sistemes operatius són la base dels sistemes informàtics. (IoT, Servidors, Mòbils, PC, ...).

Per què estudiar Sistemes Operatius?

- Els sistemes operatius són la base dels sistemes informàtics. (IoT, Servidors, Mòbils, PC, ...).
- Els sistemes operatius ens permeten entendre com funciona *realment* un sistema informàtic.

Per què estudiar Sistemes Operatius?

- Els sistemes operatius són la base dels sistemes informàtics. (IoT, Servidors, Mòbils, PC, ...).
- Els sistemes operatius ens permeten entendre com funciona *realment* un sistema informàtic.
- Els conceptes bàsics dels sistemes operatius són aplicables a altres sistemes i problemes quotidians (**planificació de tasques**).

Per què estudiar Sistemes Operatius?

- Els sistemes operatius són la base dels sistemes informàtics. (IoT, Servidors, Mòbils, PC, ...).
- Els sistemes operatius ens permeten entendre com funciona *realment* un sistema informàtic.
- Els conceptes bàsics dels sistemes operatius són aplicables a altres sistemes i problemes quotidians (**planificació de tasques**).
- Optimitzar el rendiment de les aplicacions.

Per què estudiar Sistemes Operatius?

- Els sistemes operatius són la base dels sistemes informàtics. (IoT, Servidors, Mòbils, PC, ...).
- Els sistemes operatius ens permeten entendre com funciona *realment* un sistema informàtic.
- Els conceptes bàsics dels sistemes operatius són aplicables a altres sistemes i problemes quotidians (**planificació de tasques**).
- Optimitzar el rendiment de les aplicacions.
- Compendre les vulnerabilitats, proteccions i mitigacions de riscos de seguretat.

Per què estudiar Sistemes Operatius?

- Els sistemes operatius són la base dels sistemes informàtics. (IoT, Servidors, Mòbils, PC, ...).
- Els sistemes operatius ens permeten entendre com funciona *realment* un sistema informàtic.
- Els conceptes bàsics dels sistemes operatius són aplicables a altres sistemes i problemes quotidians (**planificació de tasques**).
- Optimitzar el rendiment de les aplicacions.
- Compendre les vulnerabilitats, proteccions i mitigacions de riscos de seguretat.

La comprensió en les decisions de disseny dels sistemes operatius i el raonament sobre els pros/contras permetrà rescatar idees obsoletes que poden ser útils en el futur dels nous sistemes informàtics.

- Els **sistemes operatius** estan presents en tots els dispositius que fem servir.

- Els **sistemes operatius** estan presents en tots els dispositius que fem servir.
- El *disseny* dels **sistemes operatius** es **complex** i requereix integrar dispositius diferents (*forma, espai, temps*).

- Els **sistemes operatius** estan presents en tots els dispositius que fem servir.
- El *disseny* dels **sistemes operatius** es **complex** i requereix integrar dispositius diferents (*forma, espai, temps*).
- Els sistema operatius ens proporciona una il·lusió d'una màquina virtual infinita.

- Els **sistemes operatius** estan presents en tots els dispositius que fem servir.
- El *disseny* dels **sistemes operatius** es **complex** i requereix integrar dispositius diferents (*forma, espai, temps*).
- Els sistema operatius ens proporciona una il·lusió d'una màquina virtual infinita.
- El **sistema operatiu** és *il·lusionista, àrbit* i proporciona un conjunt de serveis comuns per permetre la interacció entre programari i maquinari.

- Els **sistemes operatius** estan presents en tots els dispositius que fem servir.
- El *disseny* dels **sistemes operatius** es **complex** i requereix integrar dispositius diferents (*forma, espai, temps*).
- Els sistema operatius ens proporciona una il·lusió d'una màquina virtual infinita.
- El **sistema operatiu** és *il·lusionista, àrbit* i proporciona un conjunt de serveis comuns per permetre la interacció entre programari i maquinari.
- Un **sistema operatiu** té cura del **rendiment, seguretat, portabilitat i fiabilitat**.

PREGUNTES?

Materials del curs

- Organització — OS-GEI-IGUALADA-2425
- Materials — Materials del curs
- Laboratoris — Laboratoris
- Recursos — Campus Virtual

TAKE HOME MESSAGE: Els **sistemes operatius** ajuden als programadors a desenvolupar programari robust de forma independent del maquinari.

Figura 19: Això és tot per avui